

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623200940
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6623200940.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa R. S., nar. XX. XX. XXXX, toho času v Psychiatrickej nemocnici Prof. Matulaya, 967 01 Kremnica, Československej armády 234/139, zastúpené v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa matky PhDr. P. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX R., L. P. X. L. B. XXXX/XX, a otca J. D. Q. S., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX R., T. J. XXXX/XX, za účasti Okresnej prokuratúry Lučenec, o nariadenie neodkladného opatrenia na návrh kolízneho opatrovníka, o odvolaní kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 7P/61/2023-40 zo dňa 21. 03. 2023, takto

rozhodol:

Psychiatrická nemocnica Prof. Matulaya, so sídlom Československej armády 234/139, Kremnica je povinná odovzdať maloletého R. S., nar. XX. XX. XXXX do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra, Veľké Leváre 1106, 908 73 Veľké Leváre, za súčinnosti kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec a príslušného orgánu polície, a to na dobu šiestich mesiacov od vykonateľnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

- Okresný súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.
- Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal kolízny opatrovník spolu s návrhom vo veci samej o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým. Okresný súd napadnutým rozhodnutím rozhodol len o neodkladnom opatrení, ktorým kolízny opatrovník žiadal, aby súd uložil otcovi povinnosť odovzdať maloletého do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra Veľké Leváre 1106, 908 73 Veľké Leváre. Okresný súd zistil, že maloletý dňa 18. 03. 2023 utiekol z Psychiatrickej nemocnice Prof. Matulaya v Kremnici, kde bol toho času umiestnený. Miesto, kde sa maloletý zdržiaval, nebolo nikomu známe, a keďže nebolo možné určiť subjekt, ktorému by súd mohol túto povinnosť uložiť, návrh kolízneho opatrovníka zamietol.
- Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal v zákonnej lehote dňa 24. 03. 2023 odvolanie kolízny opatrovník. V odvolaní uviedol, že dňa 22. 03. 2023 bol maloletý v nočných hodinách zadržaný na Obvodnom oddelení Policajného zboru v Lučenci a bol so súhlasom otca odovzdaný do starostlivosti matky. Primár v Psychiatrickej nemocnici Prof. Matulaya v Kremnici odmietol maloletého opäť prijať z dôvodu jeho úteku. Rodičia maloletého nie sú schopní zabezpečiť starostlivosť o maloletého v ich domácom prostredí. Otec odmietol vykonávať starostlivosť o maloletého v jeho domácnosti, pretože po nedávnom fyzickom napadnutí zo strany maloletého sa cíti byť ohrozený na svojom zdraví. Vzhľadom na to maloletý zostal v dočasnej starostlivosti u matky, avšak matka sa rovnako odmieta o maloletého trvale vo svojej domácnosti starať, pretože ju ako matku nerešpektuje, a obáva sa o ďalší spôsob života maloletého. Kolízny opatrovník preto uviedol, že psychický a fyzický vývoj maloletého je ohrozený, a aj vzhľadom na jeho sklon k užívaniu omamných a návykových látok je nevyhnutné, aby sa dostal do

starostlivosti režimového zariadenia. Nakoľko nastali nové skutočnosti, keď sa maloletý našiel, kolízny opatrovník v odvolaní žiadal, aby súd návrhu vyhovel a nariadil neodkladné opatrenie, na základe ktorého bude maloletý dočasne odovzdaný do starostlivosti Reedukačného centra Veľké Leváre.

4. K odvolaniu kolízneho opatrovníka podala dňa 04. 04. 2023 vyjadrenie Okresná prokuratúra Lučenec (po vstupe do konania dňa 24. 03. 2023), v ktorom doplnila nové skutočnosti, že počas cesty do domácnosti matky dňa 23. 03. 2023 sa maloletému opätovne podarilo utiecť. Dňa 25. 03. 2023 bol maloletý vypátraný a bol odvezený do psychiatrickej nemocnice v Kremnici, kde by sa mal nachádzať doteraz. Podľa názoru okresnej prokuratúry je potrebné maloletého neodkladným opatrením odovzdať do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra Veľké Leváre prostredníctvom kolízneho opatrovníka, za asistencie polície.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací a príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), včas podané odvolanie kolízneho opatrovníka prejednal, rozhodnutie okresného súdu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 CSP a § 380 CSP preskúmal a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (á contrario) CSP uznesenie okresného súdu postupom podľa ust. § 388 CSP zmenil, pretože nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 326 ods. 2 CSP k návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

12. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

13. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese, ktoré nemá charakter konečného rozhodnutia a ktorého účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti dočasnou a provizórnou úpravou zabrániť nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania, v začatom konaní, či po jeho skončení nastať. V prípade maloletých detí nepostačuje, aby nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov vyplývala len z naliehavosti situácie, ale je tiež potrebná existencia skutočného záujmu maloletého dieťaťa na dočasnej úprave pomerov. Pri rozhodovaní vo veciach maloletých detí je vždy potrebné prihliadať práve na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa okrem iného zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.

14. Odvolací súd preskúmal odvolacie námietky navrhovateľky a dospel k záveru, že tieto sú dôvodné. Zo spisu vyplýva, že maloletý má dlhodobu problematické správanie, v dôsledku ktorého priebežne navštevoval detskú psychologičku PhDr. B. v R., psychologickú ambulanciu PhDr. Sedláčka vo Zvolene, absolvoval vyšetrenie u klinického psychológa Mgr. W. D. v Nitre a pedopsychiatra MUDr. H. v Rimavskej Sobote, od 28. 10. 2020 do 19. 12. 2020 bol hospitalizovaný na Akútnom detskom psychiatrickom oddelení v Michalovciach, dňa 16. 12. 2021 umiestnený v zariadení Komunita Ľudovítov, od 22. 08. 2022 do 16. 02. 2023 umiestnený v Centre pre deti a rodiny na vykonávanie resocializačného programu v resocializačnom centre FILIUS PAUL v Krupine na základe výchovného opatrenia uloženého súdom.

15. Z odborných indikácií, ktoré sú súčasťou spisu vyplýva, že maloletý trpí poruchou sociálneho správania so zachovaním sociálnych väzieb a poruchou psychiky spôsobenej užívaním viacerých psychoaktívnych látok zo závislosti, je emočne plochšia osobnosť, smeruje k emočne nestabilnej impulzívnej osobnosti, je manipulatívny, egocentrický a nemá záujem o školu, má problém s rešpektovaním pravidiel a autorít.

16. Maloletý bol po návrate z resocializačného centra FILIUS PAUL v Krupine uznesením Okresného súdu Lučenec sp. zn. 7P/40/2023 zo dňa 15. 02. 2023 zverený do dočasnej starostlivosti otca, ktorý žije v spoločnej domácnosti s manželkou a spoločnými maloletými deťmi a dcérou manželky. Dňa 13. 03. 2023 došlo medzi otcom a maloletým k fyzickej potýčke, pri ktorej bol otec fyzicky napadnutý, bol škrtený a opakovane ho udrel päšťou do nosa. Doba liečenia bola stanovená lekárom na min. 4 až 6 týždňov. Z uvedených dôvodov sa otec obáva o zdravie seba a svojej rodiny a požiadal kolízneho opatrovníka, aby podnikol potrebné právne kroky na umiestnenie maloletého do vhodného resocializačného zariadenia.

17. Zo spisu vyplýva, že Reedukačné centrum Veľké Leváre ešte dňa 13. 03. 2023 súhlasilo s umiestnením maloletého v ich zariadení (č. I. 25). Okresný súd odvolaním napadnutým uznesením maloletého neumiestnil do tohto reedukačného centra neodkladným opatrením len preto, že maloletý dňa 18. 03. 2023 ušiel z psychiatrickej nemocnice v Kremnici a pobyt maloletého nebol toho času nikomu známy. Okresný súd preto nemohol v rozhodnutí určiť osobu, ktorá by bola povinná odovzdať maloletého na realizáciu neodkladného opatrenia.

18. Počas odvolacieho konania boli na základe vyjadrenia okresnej prokuratúry zistené nové okolnosti, že maloletý je odo dňa 25. 03. 2023 po opätovnom vypátraní znova umiestnený v Psychiatrickej nemocnici v Kremnici. Za súčasného stavu, keď sa matka ani otec nedokážu o maloletého postarať, najmä kvôli diagnózam maloletého, je v najlepšom záujme maloletého, aby bol na nevyhnutný čas umiestnený v odbornom režimovom prostredí, čo vyplýva aj z lekárskej správy MUDr. X. zo dňa 19. 01. 2023 (č. I. 9 súdneho spisu). Na základe týchto skutočností preto odvolací súd postupom podľa ust. § 388 CSP zmenil uznesenie okresného súdu tak, že Psychiatrická nemocnica v Kremnici je povinná odovzdať maloletého do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra Veľké Leváre za súčinnosti kolízneho opatrovníka, a to v trvaní šiestich mesiacov od vykonateľnosti tohto rozhodnutia (§ 367 ods. 1 a 2 CMP).

19. Podľa § 367 ods. 6 CMP ak do šiestich mesiacov od nariadenia neodkladného opatrenia nebol podaný návrh na začatie konania vo veci samej a súd zistí, že existujú dôvody pre ďalšie zotrvanie maloletého v náhradnej starostlivosti, začne konanie vo veci samej aj bez návrhu.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolateľ, ktorý je fyzickou osobou a v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôže využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, sa môže so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci obrátiť na Centrum právnej pomoci podľa podmienok upravených v zákone č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci. O predbežnom poskytnutí právnej pomoci centrum rozhodne bez zbytočného odkladu ešte pred rozhodnutím o nároku na poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi).